

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Delta Rhine Corridor
Postbus 111
9200 AC Drachten

Datum: 6 juli 2023
Onderwerp: Delta Rhine Corridor
Ons kenmerk: 20230706-025
Uw kenmerk:

Geachte mevrouw, heer,

Hierbij willen wij een reactie geven op het voornemen en voorstel voor participatie voor de aanleg van buisleidingen voor het transport van waterstof en aardgas (door de Gasunie), CO2 (door de DRC Partners), ammoniak (initiatiefnemer nog niet bekend), LPG (initiatiefnemer nog niet bekend), propeen (initiatiefnemer nog niet bekend) en meerdere ondergrondse gelijkstroomverbindingen (door Tennet). Dit voornemen en voorstel voor participatie is het begin van de procedure van de Rijkscoördinatie-regeling (RCR).

Wij erkennen het belang van de aanleg van buisleidingen. Dit uit het oogpunt van veiligheid, klimaat, milieu en economie. Onze rol is om de beoogde ontwikkeling te bezien en te beoordelen vanuit de effecten op natuur, landschap en milieu zowel tijdens de tracéafweging, aanleg en na realisatie. Als NMZH maken wij zorgen over de dreigende aantasting van diverse Zuid-Hollandse natuurgebieden als gevolg van dit voornemen.

Onze reactie spitst zich toe op de hieronder genoemde onderwerpen.

Aandachtspunten voornemen (H1)

Kaartbeeld

We missen een meer gedetailleerde kaart van het Natuur Netwerk Zuid-Holland waarop goed zichtbaar is welke natuurgebieden doorkruist worden door de buisleidingen. Met daarbij ook de beschermingsstatus van die gebieden, bijvoorbeeld Natura 2000, Natuur Netwerk Zuid-Holland, Ecologische verbindingszone en andere beschermd natuur. Het is lastig om specifieke informatie te geven over de impact op de natuur zoals gevraagd wordt op pagina 4. Aanvullend daarop is nog niet duidelijk waar de buisleidingen precies gaan lopen volgens de kaart op de website van de Gasunie. Er zit wel een kaart bij waar het tracé loopt, maar het vereist nog het nodige uitzoekwerk. Het is dus wenselijk dat de eerder door ons voorgestelde kaart vanuit de overheid wordt gefaciliteerd.

Gevaarlijke stoffen

Vervoer van gevaarlijke stoffen wordt genoemd als uitdaging, er wordt gesteld dat vervoer ondergronds mogelijk een beter alternatief is voor vervoer bovengronds (p7). Is dit onderzocht? Zo ja, wat is de impact van de beide methodes van vervoer? Hoe kunnen we de risico's voor mens, milieu en natuur tot het minimum beperken bij de keuze om tot ondergrondse oplossingen te komen en bij de locaties waar de buisleidingen weer bovengronds komen.

Natuurgebieden

Waar het onontkoombaar is dat het tracé natuurgebieden gaat doorsnijden, gaan wij er vanuit dat de aanleg van de leidingen plaatsvindt door middel van boring en niet door middel van open ontgraving. Open ontgraving betekent een ernstige aantasting van de natuur en is zeer ongewenst. Het leidt bovendien tot een forse natuurcompensatieverplichting.

Waterkwaliteit

De waterbodem zijn ernstig vervuild o.a. met PFAS, zware metalen en (micro)plastics. In het gehele tracé zijn ook slib- en baggerdepots en locaties waar vervuilde grond is gestort. Bij bodemwerkzaamheden komen deze ernstige vervuiling vrij in het oppervlakte water en zo in het ecosysteem. En bij het uitwateren van hoog rivierwater uiteindelijk ook in de Noordzee. Dit baart ons grote zorgen, ook omdat op veel locaties niet precies bekend is wat de omvang en ernst van de vervuiling is. Op welke manier gaat u hier aandacht aan besteden en hoe kunnen de werkzaamheden voldoen aan het besluit bodemkwaliteit en de vereisten van de natuurbeschermingswet. Wij zouden graag deze vragen willen inbrengen in de NRD en onder de aandacht willen brengen van de cie. MER, ook willen wij graag verder geïnformeerd worden over de omvang en de ernst van de vervuiling en hoe u bij de uiteindelijk aanleg van deze buisleidingen hiermee rekening gaat houden. Dit is voor ons ook een enorm dilemma, aangezien tracés in of onder de waterbodems onze voorkeur hebben.

Stikstofdepositie tijdens aanlegfase

De aanlegwerkzaamheden voor het project leiden tot een tijdelijke toename van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige Natura 2000-gebieden. De cie. MER gaf in eerdere adviezen voor kabels en leidingen aan dat extra stikstofdepositie op een al met stikstof overbelast gebied, hoe gering ook, tot de conclusie leidt dat negatieve gevolgen voor de kwaliteit van habitats en leefgebieden van soorten niet uit te sluiten zijn. Daarbij wees de cie. MER op de kwetsbaarheid van leefgebieden voor bijzondere natuurwaarden. Hierbij werd verwezen naar artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming dat geen betrekking heeft op de inhoud van plan- en project MER en ook niet op besluitvorming over plannen zoals deze. Daarnaast is de toename van stikstofdepositie weliswaar tijdelijk, maar moet deze in samenhang met de langjarige overbelasting van duingebieden door stikstofdepositie worden gezien. Voor verschillende habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie geldt in het Natura 2000-besluit een uitbreiding in omvang en/of verbetering van kwaliteit. In dit licht knelt dat de mogelijkheden om bronmaatregelen te nemen (de mogelijkheden om stikstofemissies te reduceren) nog niet concreet zijn beschreven. De cie. MER adviseerde om voorafgaand aan de besluitvorming over het inpassingsplan en de vergunningen inzicht te geven in de bronmaatregelen die genomen kunnen worden om de stikstofdepositie tijdens de aanlegfase maximaal te reduceren. Wij verzoeken u hiermee in het verdere proces rekening te houden.

Aandachtspunten voor participatie (H2)

Tijdige participatie

Graag brengen wij in herinnering de brief van 17 mei 2023 van de minister voor Klimaat en Energie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Voor de Delta Rhine Corridor liggen al concrete plannen voor de klimaatopgave. Wij zijn van mening dat u hiermee voorbijgaat aan de belofte die in de brief is opgenomen, namelijk: "In de kern gaat burgerparticipatie hier over het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij het ontwikkelen van beleid, bij publieke besluitvorming, bij het realiseren van energietransitie projecten en activiteiten op het terrein van de klimaatopgave. Het gaat erom dat mensen, individueel of georganiseerd, direct of indirect, ruim op tijd de kans krijgen om

betrokken te kunnen zijn, mee te denken of invloed uit te oefenen op collectieve vraagstukken die hen aangaan. Het kan ook dat ze eigenaar van de oplossing zijn, of een alternatieve oplossing voor het beleidsdoel bieden. En dat dus niet alleen in het stadium van concrete projecten, maar juist ook in de beleids-, plan- en ontwikkelfase. Bij participatie gaat het er namelijk niet om dat je als initiatiefnemer of als overheid al direct een plan presenteert, maar om een plan samen met de omgeving vorm te geven. De rijksoverheid wil een voorbeeldrol spelen bij het participatief ontwikkelen van nationaal energiebeleid, energieprojecten van nationaal belang en projecten op Rijksgronden of -vastgoed.

Status inbreng

Voor ons is het onduidelijk wat precies gedaan wordt met onze inbreng. Er staat enkel dat waar mogelijk rekening wordt gehouden met waarden in het gebied en landschap. En dat het participatieproces als doel heeft aanvullende informatie over het gebied te verzamelen en mogelijke oplossingen in beeld te brengen.

Terreinbeheerders

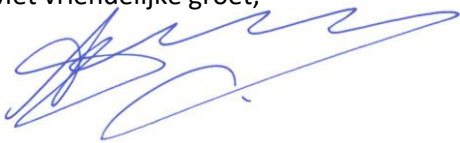
Het is een ernstig gemis dat Terreinbeheerders van natuur(gebieden) niet eerder betrokken zijn, als stakeholders. Wij verzoeken u dit recht te zetten. Zoals ook beloofd wordt in de eerdergenoemde kamerbrief.

Tegenstrijdigheden

Er zijn verschillen belangen betrokken in het gebied, bij het project en veel stakeholders. Hoe wordt omgegaan met tegenstrijdige aangedragen alternatieven. We missen in deze consultatie een nadere uitleg.

Tot zover onze reactie. Mocht een nadere toelichting op prijs worden gesteld dan staan wij hiervoor graag klaar.

Met vriendelijke groet,

A.P. Ouwehand
Directeur